

KOMENTÁŘ MINISTERSTVA PRO MÍSTNÍ ROZVOJ K ČLÁNKU JAK NA REFORMU ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ?

Ministerstvo pro místní rozvoj (dále též jen „ministerstvo“) iniciovalo zpracování projektu s cílem získat podklad pro nový stavební zákon a pro případně další reformy na úseku územního plánování. Dílo bylo objednáno Evropskou komisí v rámci programu Structural Reform Support Programme.

Do nového stavebního zákona byla promítnuta část navrhovaných opatření, další náměty slouží jako podklad pro diskusi o možných změnách systému a nástrojů územního plánování v České republice. Ministerstvo pro místní rozvoj oceňuje provedení analýzy z širokého spektra pohledů, které se neomezily pouze na oblast územního plánování, ale braly v úvahu i perspektivu ekonomickou či sociální. Dále je třeba ocenit rozsah konzultací s odbornou veřejností v průběhu zpracování díla. Některá témata se však bohužel dle názoru ministerstva nepodařilo zpracovat do potřebné hloubky.

V oblasti ekonomických nástrojů vnímáme jejich možné synergie s nástroji územního plánování. Projekt však bohužel dle našeho názoru nepřinesl náměty, které by byly natolik konkrétní, aby s nimi bylo možno nadále přímo pracovat. Jedním z nástrojů, který rozvíjí principy uvedené v práci a je zakotven v novém stavebním zákoně, je výrazné posílení plánovacích smluv.

Dílo poukazuje na to, že koordinaci velkých infrastrukturních záměrů by měl zajistit stát. To se do stavební legislativy propadlo doplněním územního rozvojového plánu, který má být územně plánovací dokumentací na úrovni státu. Koncepce sídelní struktury, stanovená v celostátní politice územního rozvoje a upřesněná v zásadách územního rozvoje, by měla přispět k lepšímu nastavení hierarchie v území. Souhlasíme s autory projektu, že krajská dokumentace v některých případech není dostačující pro koordinaci rozvoje na úrovni obcí a že mechanismy pro nadobecní, případně aglomerační spolupráci nejsou dostatečné. Navrhované aglomerační plány vnímáme jako přínosný námět, avšak nedostatečně propracovaný na to, aby mohl být zařazen do legislativních činností

při přípravě stavebního zákona. Naopak námět na územní plány dvojí úrovně neshledáváme jako vhodnou cestu, dle našeho názoru by znamenaly komplikaci systému nástrojů územního plánování. Ostatně ani v Praze, která tuto možnost již dlouhou dobu má, nebyl tento nástroj doposud využit. Za přínosnější považujeme příklon k masivnějšímu využívání regulačních plánů či jejich obdoby.

Velký počet obcí shledává ministerstvo shodně se zpracovateli projektu jako komplikací. Spíše než formou dobrovolného slučování obcí podpořeného finančními pobídkami se však plánujeme vydat cestou dobrovolných společenství obcí, které by otázky svého rozvoje řešily společně, což je v projektu rovněž naznačeno, včetně nadobecních strategických a územních plánů. Stejně jako autoři projektu vnímáme slabé propojení strategického a územního plánování jako podstatný deficit. Souhlasíme, že určení priorit rozvoje by mělo být součástí strategických dokumentů a že tyto priority, pokud nad nimi bude panovat shoda, by měly být propsány do územně plánovací dokumentace.

S autory projektu sdílíme názor, že využití digitálních technologií v územním plánování má v současné době obrovské rezervy. Národní geoportál je jedním z nástrojů, které projekt navrhoval a které byly zařazeny do nového stavebního zákona. Princip publikace dat územního plánování na jednom místě je zakotven shodně s projektem, Národní geoportál územního plánování však nemá ambici integrovat systém katastru nemovitostí ani Českého statistického úřadu. Shodně s návrhem projektu je zajištěna standardizace a zároveň ponechána možnost specifické místní regulace. Rovněž v souladu s projektem bude Národní geoportál územního plánování sloužit k projednávání a připomínkování územně plánovací dokumentace. V první fázi bude geoportál plnit minimální zákonné požadavky, do budoucna je možné jeho funkcionality dále rozvíjet.

V oblasti přezkumu územně plánovací dokumentace bychom časové omeze-

ní incidenčního přezkumu vnímali jako přínosné, nezdá se nám však reálné jeho prosazení. Ministerstvo nesdílí s autory projektu koncept řešení konfliktu zájmů dohodami s kompenzacemi, dle našeho názoru by veřejné zájmy neměly být „obchodovány“. Nicméně souhlasíme, že některé pilíře udržitelného rozvoje mají v současné době silnější oporu než jiné.

Plně se ztotožňujeme s potřebou zvýšení obecného povědomí o tvorbě kvalitního vystavěného prostředí. Rovněž souhlasíme s požadavkem většího zapojení témat územního rozvoje a plánování do výuky na školách, zároveň jsme si vědomi tlaku dalších oblastí, které je účelné do výuky zařadit, a oprávněné snahy žáky a studenty nepřetěžovat. Nesdílíme myšlenku, že by součástí procesu pořízení územně plánovací dokumentace měly být povinné participační plány nad rámec zákonných požadavků. Domníváme se, že participaci lze přizpůsobit na míru potřebám daného sídla i bez povinnosti zpracovat plán participace.

K rozdělení stavebního zákona na samostatný zákon o stavebním řádu a samostatný zákon o územním plánování se nekloníme. Na Slovensku, které se touto cestou vydalo, dle našich informací tento krok vedl k částečnému oslabení koordinace mezi oběma právními úpravami, což je ostatně i riziko, které je v projektu zmíněno.

Celkově považujeme zpracovaný projekt reformy územního plánování za přínosný. Některé podněty byly do nového stavebního zákona zapracovány, s některými se ministerstvo neztotožnilo a některé by bylo vhodné rozpracovat do větší hloubky, aby bylo možno o jejich implementaci diskutovat. K reformě územního plánování je Ministerstvem pro místní rozvoj zřízena pracovní skupina, která se pravidelně schází a jednotlivé okruhy diskutuje. Při její činnosti vznikají dodatečné podklady týkající se např. regulačních plánů nebo kompetencí dotčených orgánů v územním plánování.

*Ing. arch. Josef Morkus, Ph.D.
Odbor územního plánování
Ministerstvo pro místní rozvoj*